

O Kazateľis

¹ Kala lava vakerel o Kazateľis, le Davidoskro čhavo, savo kralinelas andro Jeruzalem.

Sa hin zbitočno

² „Zbitočno*, sa hin zbitočno,“ phenda o Kazateľis,

„nič pre nisoste nane a na del pes te achaľol.“

³ So ela le manušes savora phara bučatar, savaha pes trapinel kade pre phuv?

⁴ Jekh pokoleňje oddžal, dujto pokoleňje avel, ale e phuv ačhel furt.

⁵ O kham avel avri, o kham zaperel andre a pale sidarel pre peskro than, khatar pale avel avri.

⁶ E balvaj phurdel pro juhos a palis pes visarel pro severos; furt kružinel, kružinel a visaľol pale pre peskre droma.

⁷ Savore paňa džan andro moros, ale o moros šoha ňikda nane pherdo.

O paňa furt peren pale pre oda than, khatar avle, hoj te džan pale.

⁸ Andre savoreste hin pherdo trapišagos, aňi pes oda na del te phenel avri le lavenca. E jakh našti dočaľol olestar, so dikhel, aňi o kan na pherďol olestar, so šunel.

⁹ Oda, so sas, oda the ela, a so pes kerelas, oda pes pale kerela.

* **1:2** 1,2 Kada hebrejiko lav „hevel“ pes del te prethovel the sar para, molha, balvaj, thuv abo duchos.

Nane nič nevo pre phuv.

¹⁰ Te vareko pal varesoste phendahas: „Dikh, kada hin nevo!“

– no the oda imar sas čirla angloda, sar avlam pro svetos.

¹¹ Ňiko peske na leperel pre ola manuša, so dživenas.

Añi pre ola manuša, save mek avena, peske na leperena ola džene, ko ena pal lende.

O godaveripen nane pre Ňisoste

¹² Me, o Kazateľis, somas kralis le Izraelitenge andro Jeruzalem. ¹³ Ilom mange andro jilo, hoj godaha rodava avri sa a dodžanava man savoro, so pes kerel tel o Ňebos. Savo baro pharipen thođa o Del pro manuša! ¹⁴ Dikhlom savore skutki, so pes kerel pre phuv, a dikh, nič nane pre Ňisoste lačo, sar te ča denašlomas pal e balvaj.

¹⁵ Oda, so hin bango, pes na del te rovñinel avri; oda, so nane, pes na del te rachinel.

¹⁶ Phendom mange andro jilo: „Dochudňom bareder godi, buter sar savore, save angle mande kralinenas andro Jeruzalem, a miro jilo sikliľa but godaveripen the prindžaripen.“ ¹⁷ Ilom mange andro jilo, hoj man te dodžanav pal o prindžaripen the godaveripen a the so hin o diliŇipen the nagodaveripen, ale avlom pre oda, hoj the oda hin o denašiben pal e balvaj.

¹⁸ But godaveripen anel but trapišagos; buter prindžaripen anel buter dukh.

2

Anel chasna o uživišagos?

¹ Phendom mange: „No ča dža, skušin o radišagos a uživin tuke o lače veci!“ Ale the oda nane pre ņisoste. ² Pal o asaben mange phendom: „Diliņipen,“ a pal o radišagos: „So man hin olestar?“ ³ Skušindom savoro a kamavas te arakhel o radišagos mire teloske andre mol. No diņom man te lidžal le godaveripnaha, bo kamavas te avel pre oda, so hin lačo le manušenge, hoj te keren andre ola frima dživesa, so dživen pre phuv.

⁴ Kerdom mange o bare veci: Ačhadom mange o khera, sadzindom avri o viņici. ⁵ Kerdom mange o zahradi the o šukar sadi, sadzindom andre savore ovocna stromi ⁶ a kerdom mange o nadrži, hoj andral te lav o paņi pro stromi. ⁷ Cindom mange but otroken the otrokiņen, sas man the aver sluhi, save ulile andre miro kher, a sas man buter dobitkos the bakre sar savoren, so dživenas anglal mande andro Jeruzalem.

⁸ Skidnom mange o rup the o somnakaj, the o barvalipen avre kralengro the phuvengro; stradnom mange muršen the džuvlen, save prekal ma gilavenas, a sas man pherdo džuvla, save mange kerenas o radišagos. ⁹ Ačhilom bareder sar sako, ko varekana bešelasa andro Jeruzalem, a miro godaveripen sas furt manca.

¹⁰ So ča peske mire jakha žadinenas, sa lenge davas,
na odilom mire jilestar ņisavo radišagos.
Miro jilo radisalolas savora mira bučatar
a oda sas miro počiņiben vaš miri phari buči.

11 No sar visalilom, hoj te dikhav pre savoreste,
 so kerdom mire vastenca,
 the pre odi phari buci, hoj keci man pre oda
 trapindom,
 avlom pre oda, hoj nič nane pre nisoste lacho,
 sar te ča denašlomas pal e balvaj.
 Nane nisavi chasna pre phuv.

O godaveripen nane pre nisoste

12 Palis chudnom te gondolinel pal o
 godaveripen,
 a the pal o nagodaveripen the diliņipen.

So aver šaj kerel o kralis, savo ačhela kraliske?
 Ča oda, so imar angloda kerenas the aver.

13 Dikhlom, hoj o godaveripen hino feder sar o
 diliņipen,
 avke sar o švetlos hino feder sar o kalipen.

14 Bo o godaver manuš dikhel, kaj džal, ale o
 dilino phirel andro kalipen.
 No achalilom, hoj sodujen užarel jekh meriben.

15 Palis mange gondolindom andro jilo:
 Te man užarel oda, so the le dilines,
 akor, so man hin olestar, hoj ačhilom godaver?
 Phendom mange andro jilo, hoj the oda nane pre
 nisoste.

16 Bo aņi pro godaver aņi pro nagodaver pes na
 leperel furt,
 a andre ola dživesa, so avena, pes pre savoreste
 bisterela.
 Avke sar merel o nagodaver, avke merel the o
 godaver.

Nane radišagos la bučatar

17 Našti avri ačhavas o dživipen angle oda nalačhipen, so pes kerel kade pre phuv, bo nič nane pre nisoste lačo, sar te ča denašlomas pal e balvaj. 18 Imar na radisaľuvavas nisave bučake, so keravas kade pre phuv, bo jekhvar la mukava oleske, ko avela pal ma, 19 a ko džanel, či oda manuš ela godaver abo dilino? Ale the avke ačhela leske savoro, vaš soske man me phares trapinavas a keravas buči godaha pre phuv. The oda nane pre nisoste! 20 Sas mange phares te zlidžal, sar gondolinavas pal savori miri buči, savaha man trapinavas pre phuv. 21 Bo varesavo manuš kerel igen mištes buči, godaha the šikovnones, ale palis mušinela te mukel savoro varekaske, ko pes pre oda na trapinda. The oda nane pre nisoste a hin igen nalačo. 22 So hin le manušes savora phara bučatar the le cerpišagostar, so pes trapinel pre phuv? 23 E buči, so pes kerel sako džives, anel peha ča pherdo dukh the pharipen a mek aňi rači leske e godi na odpočovinel. The oda nane pre nisoste.

24 Nane nič feder prekal o manuš sar oda, hoj te chal, te pijel a paš peskri phari buči peske te žičinel o lače veci. Dikhľom, hoj the oda avel le Devleskre vastestar, 25 bo bijal leste ko šaj chal a ko šaj radisaľol? 26 Le manušeske, savo leske hino pre dzeka, del o godaveripen, o prindžaripen the o radišagos. A le binošneske del, hoj te skidel a te sthovel o barvalipen a palis te del oleske, ko hin le Devleske pre dzeka. The oda nane pre nisoste, sar te ča denašlomas pal e balvaj.

3

Savoreske hin dino peskro časos

¹ Savoreske hin dino peskro časos,
o lačno ideos pre savoreste, so pes kerel pre
phuv:

² Hin časos te avel pre kada svetos a hin časos
te džal pal kada svetos,

časos te sadzinel a časos te skidel upre,

³ časos te murdarel a časos te saštarel,
časos te čhivel tele a časos te ačhavel upre,

⁴ časos te rovel a časos te asal,
časos pre žala a časos pro kheliben,

⁵ časos te rozčhivkerel o bara a časos len te
skidel upre,

hin časos te obchudel a hin časos te zlíkerel pes
olestar,

⁶ časos te rodel a časos te našavel,
časos te garuvel a časos te čhivel het,

⁷ časos te čhingerel a časos te sivel,
časos te čhittel a časos te vakerel,

⁸ časos te kamel a časos te na kamel,
časos pro mariben a časos pro smirom.

So amen o Del del te kerel

⁹ So hin le manušes ola bučatar, savaha pes
avke trapinel? ¹⁰ Dikhłom, savi phari buči diña
o Del le manušen te kerel. ¹¹ O Del kerđa savoro
igen šukares andre peskro časos. Ov thoda the
e večnosť le manušenge andro jile, ale o manuš
našti calkom achalol, so o Del kerel anglunestar
dži o koñec. ¹² Sprindžardom, hoj nane prekal
lende nič feder, sar te radisalol a te kerel o
lačhipen andre peskro dživipen. ¹³ Ale the
oda, te vareko šaj chal, pijel a radisalol peskra

bučatar, hin o daros le Devlestar. ¹⁴ Džanav, hoj savoro, so o Del kerel, ačhela pro furt. Našti ke oda nič te dothovel aňi nič olestar te odlel, o Del oda avke kerđa, hoj lestar o manuša te daran.

¹⁵ Oda, so hin, sas imar čirla
a oda, so ela, sas tiš imar angloda,
bo o Del kerel, hoj pes te ačhel ola jekh veci pale
a pale.

O nalačhipen andro svetos

¹⁶ A dikhłom mek vareso aver kade pre phuv:
Pro sudos hin o klamišagos
a ode, kaj majinel te el o čačipen, hin o
nalačhipen.

¹⁷ Phendom mange andro jilo: „O Del sudzinela
sodujen – le čačipnaskres the le nalačhes
–
bo hin dino o časos pre dojekh veca the pre
dojekh skutkos.“

¹⁸ Phendom mange andro jilo: „Ačhel pes oda
anglo manuša, bo o Del len skušinel, hoj lenge
te sikavel, hoj hine ajse sar o džviri. ¹⁹ Se oda,
so avel pro džviri, avel the pro manuša: Avke
sar merel jekh, avke the o dujto. Sodujen hin
jekh dichos. Nane le manušes nič feder sar le
džviros, bo sa hin zbitočno. ²⁰ Savoro džal pre
oda jekh than; savoro hin kerdo le prachostar a
savoro pale ačhela prachoske. ²¹ Ko džanel, či o
duchos le manušeskro džal upre a či o duchos le
džvirengro džal tele andre phuv?“

²² Avke avłom pre oda, hoj nane nič feder sar
oda, hoj o manuš te radisałol la bučatar, so kerel,

bo ada hin, so les diňa o Del. Se ko les anela pale,
hoj te dikhel oda, so ela pal leste?

4

¹ Visardom man avrether a dikhlom, sar pre
phuv o manuša trapinen avren:

Dikh, o apsa olengre, ko hine trapimen

– a nane prekal lende tešitelis.

Ńiko lenge našti pomožinelas,

bo ola, ko len trapinenas, sas zoraleder.

² Vašoda phendom, hoj bachtaleder hine ola, ko
imar mule,

sar ola, ko mek dživen.

³ No feder sar okle duje dženge

hin oleske, ko mek na avla pro svetos,

ko na dikhel o nalače skutki,

so pes keren pre phuv.

⁴ Dikhlom, hoj savori lači buči le manušengri
pes kerel ča vašoda, bo zavidzinen peskre
susedenge. The kada nane pre Ńisoste a hin oda
o denašiben pal e balvaj.

⁵ O dilino bešela leŃivones le sthode vastenca
a palis merela bokhatar.

⁶ Feder hin jekh burňnik smirom

sar duj vasta pherde le trapišagoha the le de-
našibnaha pal e balvaj.

⁷ Visalilom a dikhlom pre phuv vareso aver, so
nane pre Ńisoste:

⁸ Le manušes, savo sas korkoro a na sas les Ńiko,
na sas les aňi čhavo, aňi phral.

A the avke na sas koňec leskra phara bučake,
aňi leskri jakh na čalila le barvalipnastar.

Phučelas: „Prekal kaste man ajci trapinav a soske mange na dožičinav o lačhipen?“

The kada nane pre ņisoste; biedno hin kada dživipen.

⁹ Duje dženenge hin feder sar jekheske, bo hin len feder chasna peskra bučatar.

¹⁰ Bo te perena, jekh avres hazdela upre.

Ale vigos ela korkoreske, te perela,

bo na ela dujto dženo, hoj les te hazdel.

¹¹ Bo the sar pašlon duj džene, tačaren jekh avres,

ale jekh dženo sar pes tačarela?

¹² Jekhe dženes šaj te domarel,

ale duj džene jekhetane šaj obačhena.

O lanos, so hino sphandlo trine špargenca, na čhindola avke sig.

¹³ Feder hin o čoro čhavo, ale godaver, sar o phuro dilino kralis, savo peske na del nič te phenel. ¹⁴ Bo oda čhavo šaj avlahas avri the andral e bertena, abo ulilahas čoro andre peskro krališagos, ale the avke šaj ačhel kraliske.

¹⁵ Dikhľom, sar oda čhavo preiľa o krališagos pal oda kralis a sar savore, so dživen a phiren pre phuv, gele pal leste. ¹⁶ Lidžalas ajci but manušen, hoj pes na delas len aňi te zrachel.

Ale imar oklengge, save avena pal lende, na ela oda kralis pre dzeka. The kada nane pre ņisoste – o denašiben pal e balvaj.

¹⁷ De pozoris, sar džaha andro Chramos le Devleskro! Av pašeder, hoj mištes te šunes, bo

kada hin feder sar e obeta, so anen o diline, save na džanen, hoj keren namištes.

5

¹ Ma phundrav tiro muj sig
a tiro jilo te na sidarel te phenel lav anglo Del,
bo o Del hino andro ňebos a tu sal pre phuv,
vašoda ma vaker but.

² So buter starišagos tut ela, buter nalačhe sune
džaha;
a so buter vakeres, buter nagoda veripen
pheneha.

³ Te des le Devles lav, doliker les so neksigeder,
bo le Devleske nane pre dzeka o diline. Te diňal
lav, doliker les! ⁴ Feder hin te na del lav sar te del
a te na dolikerel les. ⁵ Ma domuk tire mujeske,
hoj te lidžal tiro telos andro binos, a ma phen
anglo rašaj*: „Miro lav, so diňom, sas chiba.“
Soske o Del te cholisalol pre oda, so phendal, a te
zničinel e buči tire vastengri? ⁶ Kaj hin but sune,
ode hin the but zbitočna lava. Vašoda dara tut le
Devlestar!

⁷ Sar dikheha, hoj le čores trapinen a hoj o
pravos the o spravodlišagos pes na dolikerel,
ma čudalín tut, bo pal o uradňikos ačhel vareko
bareder a pal lende ačhen meksa bareder. ⁸ A
the o kralis ispidel pro manuša, hoj les te den
olestar, so skidle upre pal o mali.

⁹ Ko kamel o love, našti lendar dočaľol,
a oles, ko kamel o barvalipen, šoha ňikda nane
dos.

* 5:5 5,5 E hebrejiko čhib: o poslos

The kada nane pre ņisoste!

10 Sar barol o barvalipen, buter hin ola, ko olestar dživen.

So lačho hin le manušes ole barvalipnastar?

Ča ajci, hoj čalarel peskre jakha olestar, hoj pre oda dikhel.

11 Gulo soviben hin le sluhās, či chal sikra abo but,

ale o barvalipen le barvales na del te sovel.

12 Dikhłom the aver baro nalačhipen pre phuv:

O manuš garuđa o barvalipen, ale hin les olestar ča dukh.

13 Ačhila pes vareso nalačho a našađa savoro barvalipen

a na sas les nič, so muklahas peskre čhavenge.

14 Avke, sar avla lango pre kada svetos, avke lango the džala,

a na lela peha nič andro vasta peskra phara bučatar.

15 The kada hin igen nalačho:

Sako džala, avke sar avla.

So lačho hin ola phara bučatar? Oda hin sar o denašiben pal e balvaj.

16 Calo peskro dživipen chalas andro kalipen

a sas andre žala, nasvalo the cholamen.

17 Avłom pre oda, hoj kada hin lačho: mištes hin te chal, te pijel a te arakhel o radišagos andre peskri buči, savaha pes o manuš trapinel pre phuv andre kala frima dživesa le dživipnaskre, so le manušes o Del diňa. Bo kada hin dino le manušeske. 18 Te o Del le manušes del o barvalipen a domukel leske, hoj les te el olestar

chasna a te radisaľol peskra phara bučatar, the ada hin o daros le Devlestar. ¹⁹ Vašoda pes o manuš na mušinel igen te trapinel peskre dživipnaha, bo o Del pherdžarel leskro jilo le radišagoha.

6

Našti pes te mukul pro barvalipen

¹ Mek hin the aver nalačhipen, so dikhľom pre phuv a so anel o pharipen le manušenge: ² Hin manuš, saves diňa o Del o barvalipen, o pokladi the e slava – leskra dušake na chibalinel nič, hin les sa, so ča peske manglahas – no o Del leske olestar na del te radisaľol, ale vareko aver olestar radisaľol. The oda hin zbitočno the baro nalačhipen.

³ Te varekas ulahas the šel čhave, džidilahas but berša a leskre beršen ulahas but dživesa, no leskri duša na čalilahas le lačhipnastar, a mek aňi pohrebos leske na kerdehas, akor phenav: „Feder hin le čhavoreske, savo ulila mulo, sar leske.“ ⁴ Avľa pro svetos zbitočne, džal het andro kalipen a leskro nav hin zaučardo le kalipnaha. ⁵ Aňi o kham na dikhľa, aňi na sprindžarda, ale hin les buter smirom sar ole barvales, ⁶ savo na predžidila o lačhipen, the te džidilahas duj ezera berša. Či na džan sodujdžene pre oda jekh than?

So o manuš kamel, nane pre űisoste

⁷ Savori buči le manušeskri hin ča vaš o chaben, ale šoha našti dočalol.

⁸ Bo so hin feder le godaveres sar le dilines?
A so hin feder le čores, savo džanel sar te dživel?

⁹ Feder hin te radisalol ole vecendar, so amen hin,
 sar pes furt te cirdel pal o buter.
 The oda nane pre nisoste, sar te ča denašlamas
 pal e balvaj.

¹⁰ Savoro so hin, sas imar anglal dino,
 the oda, so pes ačhel le manušeske hin imar
 dino,
 ale o manuš pes naši vesekedinel le Devleha,
 bo hino zoraleder sar ov.

¹¹ So buter vakeras,
 frimeder oda hin pre chasna.
 So hin le manušes olestar?

¹² Ko džanel, so hin lačho prekal o manuš
 andre leskro charno dživipen, so nane pre
 nisoste a predžal sig sar o čiňos? Ko phenela
 le manušeske, so ačhela pre phuv pal leskro
 meriben?

7

O godaveripen andro dživipen

¹ Feder hin o lačho nav sar o vzacno parfumos,
 feder hin oda džives, kana meras, sar oda
 džives, sar avas pro svetos.

² Feder hin te džal andro kher, kaj pes vartinel,
 sar andre oda kher, kaj pes oslavinel.
 Bo ajso ela o koňec dojekhe manušeskro,
 o džido peske oda mi lel andro jilo.

³ E žala hin feder sar o asaben,
 bo o pharipen kerel o jilo feder.

⁴ O jilo le godaverengro hino andre oda kher, kaj
 pes vartinel,

ale o jilo le nagodaverengro hino andro kher, kaj
hin o radišagos.

⁵ Feder hin te šunel o dovakeriben le
godaverestar,

sar te šunel o lašariben le dilinendar.

⁶ O asaben le dilinengro šundol sar o trñi tel e
piri, so pukinen, sar len podlabares.

The oda nane pre ñisoste.

⁷ Le godaverestar ačhel nagodaver, sar pre leste
ispiden,

a o prepočičiben musarel o jilo.

⁸ Feder hin te dokernel vareso, sar ča te chudel;
te likerel avri hin feder, sar pes te lidžal upre.

⁹ Ma cholisaľuv sig andre tiro duchos,
bo e cholĩ hiñi andro jilo le dilinenge.

¹⁰ Ma phuč: „Sar oda, hoj okla dživesa sas feder
sar kala?“

Bo oda godaha na phučes.

¹¹ O godaveripen, avke sar o dēdictvos, hin lači
veca;

anel chasna olenge, ko dživen pre phuv.

¹² O godaveripen tut učarela andre avke sar o
barvalipen;

e chasna le prindžaripnastar hin kadi:

O godaveripen chrañinel o dživipen olenge, kas
oda hin.

¹³ Dikh mištes pre oda, so o Del kerđa!

Ko šaj rovñinel avri oda, so ov bandarđa?

¹⁴ Andro lačo džives radisaľuv, ale andro
nalačo džan kada:

O Del kerda the jekh džives the aver,
vašoda o manuš na džanel, so avela pal oda.

15 Kada savoro dikh'om andre mire zbitočna dživesa:

Hin lačo manuš, so merel sig, kajte hino lačo,
a hin nalačo manuš, so dživel but, kajte hino
nalačo.

16 Ma gondolin tuke, hoj sal igen čačipnaskro, a
ma ker tutar igen godaver -
soske tut korkoro te zničines?

17 Ma av nalačo aňi ma av dilino -
soske te meres, te mek nane tiro časos?

18 Obdža soduj kala veci,
bo oda, ko pes daral le Devlestar, denašela
olestar savorestar.

19 O godaveripen del buter zor le godaveres
sar o deš vodci andro foros.

20 Nane pre phuv nisavo čačipnaskro manuš,
savo kerel o lačo a na kerel binos.

21 Ma šun savore lava, so pes vakeren,
hoj te na šunes tire slugas, sar tut košel,

22 se tu andre tiro jilo džanes,
hoj the tu buterval košlal avren.

23 Savoro kada la godaha skušindom
a phendom: „Kamav te dochudel o
godaveripen,“

ale sas mandar igen dur.

24 Savoro, so hin, hin bareder, sar šaj achaluvas,
a hin igen pharo;
ňiko našti čačes achalol savoro.

25 Avke visardom miri godi pre oda, hoj te
 achaluvav,
 te rodav a te arakhav avri o godaveripen a sar
 džan o veci;
 Kamavas te avel pre oda, soske keren o manuša
 o nalačhipen, o nagodaveripen the o
 diliņipen.

26 Avlom pre kada:
 Kirkeder sar o meriben hin e džuvli, savi hiņi e
 pasca,
 sava hin o jilo sar e sita a o vasta sar o lanci.
 Oda murš, ko hin le Devleske pre dzeka, de-
 našela lake,
 ale le binošne manušes zachudela.

²⁷ „Dikh, pre kada avlom,“ phenel o kazateľis:
 „Sthovavas jekh veca paš aver, hoj te arakhav
 avri, sar o veci džan.

28 Miro jilo furt rodelas,
 ale mek na arakhl'a;
 maškar o ezeros manuša arakhl'om jekhe lače
 muršes,
 ale na arakhl'om aņi jekha lača džuvla.

29 Avlom ča pre kada:
 O Del stvorinda le manušen čačipnaskren,
 ale o manuša roden te kerel but nalače veci.“

8

¹ Ko hin godaver a ko achalol, sar džan o veci?
 O godaveripen rozšvicinel le manušeskro muj,
 a kovlarel leskro zoralo muj.

Doļikeren o prikazi le kraliskre

2 Doliker le kraliskro prikazis, bo ilal vera anglo Del*. 3 Ma sidar te oddžal le kralistar. Ma liker tut olenca, ko kamen te kerel o nalačo, bo o kralis šaj kerel savoro, so kamel. 4 Se o lav le kraliskro hino zoralo a ko leske šaj phenel: „So keres?“

5 Pre oda, ko dolikerel leskre prikazaŋja, na avela nič nalačo, o jilo le godavereskro džanela, kana so te kerel.

6 Pre savoreste hin lačo časos the lačo drom, kajte o manuš predživel but pharipen.

7 Niko na džanel, so pes ačhela, vašoda niko našti phenel, sar ela.

8 Avke sar le manušes nane zor upral e balvaj, avke nane nikas zor upral oda džives, kana merela.

Andral o mariben našti te džal khere, avke aňi o nalačhipen na mukela oles, ko oda kerel.

Niko našti achalol le Devleskre droma

9 Sar gondolinavas pal savoreste, so pes kerel pre phuv, dikhlom kada savoro: Jekh manuš vladñinel upral aver a oleha dukhavel pes korkores. 10 Mek dikhlom le nalače manušen parunde a le dromeha pal o cintiris len o manuša lašarenas takoj andre oda foros, kaj kerde o nalačhipen. Aňi kada našti te achalol.

11 Sar pes takoj na potrestinel o nalačhipen, the aver manuša kamen te kerel o nalače veci.

12 Kajte o binošno kerel šelvar o nalačhipen a dživel but, me džanav, hoj ela feder olenge, ko pes daran le Devlestar, kas hin e sveto dar anglo

* **8:2** 8,2 E hebrejiko čhib: vaš le Devleskri vera

RAJ. ¹³ Le nalačenge na ela mištes a lengro dživipen predžala sig avke sar o ciños, bo na daran pes le Devlestar.

¹⁴ The kada, so hin pre phuv, našti te achalol: Hin lače manuša, so vaš o lačo chuden oda, so peske zaslužinen o nalače, a hin nalače manuša, so vaš o nalačo chuden oda, so peske zaslužinen o lače. Phendom mange: „Aňi kada našti te achalol!“ ¹⁵ Vašoda phenav, hoj te radisalon le dživipnastar, bo prekal o manuš nane nič feder pre phuv, sar ča te chal, te pijel a te radisalol. Kada ela leha andre leskri phari buči andre ola dživesa, so les diňa te dživel o Del tel o kham.

¹⁶ Sar man diňom andre oda, hoj te prindžarav o godaveripen the savoro, so pes keral pre kadi phuv, na sas man soviben rat-džives. ¹⁷ Dikhľom savoro, so o Del kerđa, a avľom pre oda, hoj ňiko našti achalol, so pes keral pre phuv. Kajte oda o manuš igen kamľahas te prindžarel, the avke na achalola, a kajte varesavo godaver manuš phendahas, hoj oda džanel, the avke na achalol.

9

O meriben užarel sakones

¹ Gondolinavas andro jilo pre savore kala veci a avľom pre kada: O čačipnaskre the o godaver peskre skutkenca hine le Devleste andro vasta. O manuša na džanen, so len užarel, či o kamiben, abo e ňenavistí. ² Oda jekh avel pre savore: pro čačipnaskro the pro bijedevleskro, pro lačo the pro nalačo, pro žužo the pro melalo, pre oda, ko anel e obeta, the pre oda, ko na anel.

Avke sar hin le lačheha,
avke the le binošneha;
avke sar hin oleha, ko lel vera,
avke hin the oleha, ko pes daral te lel vera.

³ Andre savoreste, so pes ačhel pre phuv, kada nane lačo: Oda jekh avel pre sakoneste.

O manuškro jilo hino pherdo le nalačhipnaha the le diličipnaha, medik dživel, a palis merel. ⁴ No, medik o manušk dživel, hin les nađej, bo le džide rikoneske hin feder sar le mule levoske.

⁵ Bo o džide džanen, hoj merena, ale o mule na džanen nič. Nane imar buter počiniben prekal lende, bo pes pre lende bisterđa.

⁶ Savoro, so kerde, medik dživenas – lengro kamiben, ņenavist the žjarlivost – mule jekhetane lenca.

Nane len imar ņisavo kotor pre ņisoste, so pes kerel pre phuv.

⁷ Dža, radišagoha cha tiro maro a pi tiri mol lače jileha, bo le Devleske hin imar pre dzeka oda, so keres. ⁸ Tire gada mi en furt parne a pre tiro šero te na chibalinel olejos. ⁹ Radisaľuv andro dživipen tira romňaha, sava kames, andre savore dživesa, save našti te achalol. Bo kada radišagos hin le Devleskro daros prekal tu, medik keres e phari buči pre phuv. ¹⁰ Savoro, so šaj keres tire vasteha, ker caľa tira zoraha, bo andro šeol*, kaj džas, nane ņisavi buči aňi gondolišagos aňi prindžaripen aňi godaveripen.

* **9:10** 9,10 Oda hin o than, kaj hine o mule.

- 11 Pale dikhłom vareso aver pre phuv:
 Ola, ko denašen sigeder, na zvitázinen furt o
 denašiben
 aňi o zorale murša furt na zvitázinen o mariben;
 aňi le godaveren nane furt o chaben,
 aňi ola, ko nekfeder achalon, nane furt barvale,
 aňi olen, ko but siklile, nane furt e pačiv,
 bo džal pal oda, či sal pro lačo than andro lačo
 časos.
- 12 Se o manuš the avke na džanel, kana avel
 leskro časos,
 bo sar o ribi pes chuden andre meribnaskri sita
 a o čirikle hine chudle andre pasca,
 avke the le manušen zachudel o nalačo časos,
 so pre lende jekhwareste avel.

- 13 The kada godaveripen dikhłom pre phuv a
 sas prekal mande zoralo: 14 Sas jekh cikno foros,
 kaj dživenas frima manuša. A jekh baro kralis
 avla pre oda foros, rozthoda le slugaden pašal
 leste a ačhađa pašal o foros o bare veži. 15 A
 andre oda foros sas jekh čoro godaver murš,
 so peskra godaha zachraňinda o foros. Ale
 ňiko peske pre oda čoro manuš aňi na leperđa.
- 16 Avke me phendom: Feder hin o godaveripen
 sar e zor, ale o godaveripen le čoreskro pes tele
 dikhel a leskre lava ňiko na šunel avri.
- 17 Feder hin te šunel o lava le godaverengre, so
 hine phende polokes,
 sar te šunel e vika le vladcaskri maškar o diline.
- 18 O godaveripen hin zoraleder sar o marib-
 naskre zbraňe,
 ale jekh binošno manuš šaj musarel but
 lačhipen.

10

¹ Sar o mule muchi khandisaren o parfumos,
avke the o sikra diliņipen kerel buter sar o
godaveripen the pačiv.

² Le godaveres hin o jilo pro čačo than,
ale le dilines pro nalačo.

³ Mek the sar džal o dilino le dromeħa,
nane les godi a sikavel savorenge, savo hino
dilino.

⁴ Te pre tu hin choľamen o vladcas, ma omuk tiri
buči;
te ačheħa čhit, preačhela leskri choľi.

⁵ Hin mek the aver nalačhipen, so dikħľom pre
phuv,
o vladara, so keren kajse chibi:

⁶ O dilino sas thodo pro baro than,
no o barvale manuša pro cikno.

⁷ Dikħľom le sluhēn te džal pro graja
a le rajen te phirel sar sluhi pal e phuv.

⁸ Ko kopalinel e chev, šaj perel andre;
a oles, ko čhivel tele o muros, šaj danderel o sap.

⁹ Ko kerel buči le barenca, šaj pes lenca
dukhavel;
a ko čingērel o kašta, šaj pes zraņinel.

¹⁰ Te varekaske tupisaľol o trast a na ostrarela
les,
mušinel te del andre oda buter zor,
ale feder hin te kerel godaha.

11 Te o sap danderela angle oda, sar hino
začarimen,
o čarodejňnikos hino zbitočno.

12 O lava andral o muj le godavereskre anen
leske pačiv,
ale o vušta le nagodavereskre zničinenena les
korkores;

13 soča chudel te vakerel, vakerel o nagodaver
lava,
a o końec leskre lavengro hin o nalačo
diliňipen;

14 o nagodaver vakerel buter a buter.

Ňiko na džanel, so pes ačhela.

Ko šaj phenel varekaske, so pes ačhela pal leste?

15 O nagodaver hino ajso strapimen peskra
bučatar,
hoj aňi na džanel o drom andro foros.

16 Vigos tuke, phuvije, te tiro kralis hino terno,
a te tire raja tosarastar but chan.

17 Bachtali sal, phuvije, te tiro kralis hino ra-
jikano murš,
a te tire raja chan akor, sar pes džal te chal,
hoj te zoralon a na te mačon.

18 Sar hin o manuš leňivo, rozperel o pados,
sar o vasta nič na keren, čuľal andro kher.

19 O maro anel o asaben,
e mol anel o radišagos,
ale bi o love na ela aňi jekh aňi aver.

²⁰ Ma koš le kralis mek aňi andre tiri godi,
 ma koš le barvales aňi khere pre tiro hadžos,
 bo o čirikloro šaj rozlidžala tire lava
 a phenela avri, so phendal.

11

¹ Muk tiro maro te džal tele le paňeha,
 bo pal o but dživesa tuke avela pale buter.

² De vareso olestar, so tut hin, ehta the očno
 dženen,
 bo na džanes, savo nalačhipen avela pre phuv.

³ Sar pherdon o chmari le paňeha, čhiven avri o
 brišind pre phuv.

Te o stromos perela pro juhos abo pro severos,
 ačhela ode, kaj peľa.

⁴ Oda, ko del pozoris, či phurdel e balvaj, na
 džala te sadzinel,
 a ko dikhel pro chmari, na džala te kidel upre.

⁵ Avke sar na džanes o drom la balvajakro,
 a na džanes, sar barol o čhavoro andro per la
 dake,
 avke na džanes aňi o buča le Devleskre, savo
 stvorinda savoro.

⁶ Tosarastar rozčhivker tiro zrnos
 a dži rači ma de te odpočovinel tire vasteske,
 bo na džanes, so barola feder: či kada vaj koda,
 abo či na ena soduj lače.

Godi le terne manušenge

⁷ Gulo hin o švetlos a mištes hin le jakhenge te
 dikhel o kham.

⁸ Vašoda, te dživela o manuš but berša,
 mi radisałol andre savore berša;
 ale te na pobisterel pre ola kale dživesa pal o
 meriben, bo ena but.
 Savoro, so avela, nane pre ņisoste.

⁹ Radisałuv, terne manušeja, andre tiro terņipen,
 tiro jilo mi radisałol tire terņipnaskre
 dživesenge!

Phir pal o droma, kaj tut lidžal tiro jilo
 the pal oda, so dikhen tire jakha,
 ale džan, hoj o Del tut vaš oda savoro anela pro
 sudos.

¹⁰ Vašoda čhiv avri o starišagos andral tiro jilo
 a trade avri o pharipen tire felostar,
 bo o terņipen the o kale bala predžana sig.

12

¹ Ma bister pre tiro Stvoritelis andre ola dživesa,
 sar mek sal terno,
 angloda sar avena o phare dživesa a ena pašes
 o berša,
 sar pheneha: „Nane man imar radišagos andro
 dživipen“ –

² angloda sar kałona o kham the o švetlos, o
 čhonoru the o čercheņa

a sar avena o chmari pale avri pal o brišind,

³ angloda sar o stražņika le khereskre izdrana

a o zorale murša bandona,

sar ola, ko erņinen, preačhena te kerel buči, bo
 ena frima,

a sar kałona andre ola, ko dikhen avri prekal e
 oblaka;

⁴ sar pes phandena o vudara pre ulica

a o hangos andro mlinos slabisaľola
sar pes ušťela upre pro giľavipen le čirikleskro,
ale lengre giľa na šundona mištes.

⁵ Ma bister pre leste angloda, sar avela pro
manuša e dar le uče thanendar
a phirela pes pal o drom daraha;
sar o mandľovňikos rozkvitňinela,
o malakro grajoro na birinela te phirel
a e muršikaňi tužba našľola.
Akor o manuš džal andre peskro večno kher
a o manuša roven andre žala pro ulici.

⁶ Ma bister pro Del angloda, sar čhindola e
rupuňi šparga
a phadžola o somnakuno čaro,
angloda sar phagerisaľola o džbanos paš o
prameňis
a phadžola e kereka pre chaňig,

⁷ a o prachos džala pale andre phuv, avke sar sas,
a o duchos džala pale ko Del, savo les diňa.

⁸ „Zbitočno! Sa hin zbitočno!“ phenda o
Kazateľis,
„Savoro hin pre ňisoste!“

O posledna lava

⁹ Na ča hoj o Kazateľis sas godaver, ale mek the
sikavelas le manušen o prindžaripen. Skidelas
a pisinelas andre but privakeribena; mištes pal
oda gondolinelas a sikľolas. ¹⁰ O Kazateľis
kamelas te arakhel o lačhe lava a oda, so pisinda,
sas pačivalo the čačo.

¹¹ O lava le godaverengre hine sar e ostro
paca, savaha pes lidžal le biken, a o skidle

privakeribena hine sar o lecegi, so hine zoraless
zademade andre – hine dine jekhe pastjeristar,
le Devlestar.

¹² Mek paš oda savoro, čhavo miro, de tuke
pozoris the pre kada:

Te pisinel kňižki nane šoha ňisavo końec a te
sikľol but slabisarel o telos.

¹³ Pro końec savoreske, so šundal:

Dara tut le Devlestar a doliker leskre prikazańja,
bo kada hin, so kempel sakoneske te kerel.

¹⁴ Bo o Del sudzinela dojekh skutkos

the savoro, so hin garudo,
či lačo abo nalačo.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849